

Доцільно ще на підготовчому занятті слід звернути особливу увагу на використання пошукових систем в Інтернеті задля пошуку україномовної інформації, що стосується тематики проекту. Викладач також має допомогти студентам-іноземцям в оформленні та подачі опрацьованої інформації, наприклад, у вигляді слайдів; технічному редагуванні; у виконанні комп'ютерної графіки та верстки.

Після завершення збору інформації студенти-іноземці можуть переходити до наступного етапу проекту – добір ілюстративного матеріалу до зазначеної теми, який збагачує проект і робить його більш привабливим.

Коли всі мікрогрупи завершили пошукову роботу в мережі Інтернет і готові запропонувати складові частини проекту, переходимо до передостаннього етапу – студенти-іноземці об'єднують свої розробки, готують спільну презентацію.

Результат проектування студенти-іноземці презентують на заключному занятті за цією темою або як варіант модульного заліку за темою “Україна”.

Під час роботи студенти-іноземці отримують країнознавчу інформацію українською мовою, знайомляться з україномовними текстами, збагачують словниковий запас і вчаться працювати з великим обсягом інформації. При цьому в них виникають позитивні емоції, оскільки студенти-іноземці усвідомлюють практичну значущість вивчення української мови, а також те, що вони володіють нею на певному рівні. Цей факт є суттєвим стимулом для подальшого поглиблення й удосконалення своїх знань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бігич О. Б. Мультимедійне забезпечення лекцій як комплекс засобів активізації пізнавальної діяльності студентів // Іноземні мови. – 2006. – № 2 – С. 18-21.
2. Титова С. В. Ресурси и службы Интернета в преподавании иностранных языков / С. В. Титова. – М.: Изд-во МГУ, 2003.
3. Ярова О. Б. Мультимедійні засоби навчання іноземних мов // Міжнародний форум Мовна освіта: шлях до євроінтеграції. – К.: Ленвіт, 2005. – С. 224-225.

Луценко В.И.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ И МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ СТУДЕНТАМИ-ИНОСТРАНЦАМИ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА

Статья посвящена проблеме внедрения компьютерных и мультимедийных технологий в процессе изучения украинского языка как иностранного

Ключевые слова: Интернет-обучение, мультимедийные технологии

Lutsenko V.I.

THE USE OF COMPUTER AND MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF STUDY OF UKRAINIAN STUDENTS-FOREIGNERS

The article is sanctified to the problem of introduction of computer and multimedia technologies in the process of study of Ukrainian as foreign

Key words: Internet-studies, pedagogical technologies

УДК 371.14

Саган О.В.

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ “ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ”

У статті висвітлюються аспекти і конкретні умови підвищення професійної компетентності вчителів початкових класів, спрямованої на ефективне здійснення громадянського виховання засобами нових інформаційних технологій. Розглядаються

принципи побудови дистанційного курсу у системі післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Ключові слова: громадянське виховання, нові інформаційні технології, дистанційний курс.

Постановка проблеми. Більша частина педагогічних працівників підвищують свою кваліфікацію в інститутах післядипломної освіти. За статистикою, в таких інститутах щорічно проходять курсову перепідготовку 20 % від усього педагогічного персоналу країни. У даний заклад приходять учителі, які мають певний рівень професійної готовності, закладений у педагогічних училищах, вишах. Але часто рівень освітньої та професійної підготовки не відповідає сучасним вимогам, оскільки швидко застаріває наукова інформація, з'являються нові підходи до навчання, реформуються різні галузі життя людини. Усе це призводить до того, що кожна людина, яка працює, а особливо вчитель, має оновлювати, поглиблювати, набувати нових знань, умінь та навичок, а також збагачуватися духовно. Важливе місце у процесі розвитку людської особистості й структурі національної освіти належить післядипломному етапу вдосконалення знань, умінь і навичок, що є свідченням оперативної реакції, відгуку на найновіші виклики і запити соціумного життя, навколишнього середовища.

Виклад основного матеріалу. У Законі України “Про вищу освіту” подається дефініція післядипломної освіти, визначаються її атрибутивні якості. Згідно з цим Законом, післядипломна освіта – це “спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення і оновлення її професійних знань, умінь і навичок...” [5: 117]. У сучасній науково-педагогічній літературі існує чимало визначень сутності й характерних ознак, якостей післядипломної педагогічної освіти. Незважаючи на відмінні дефініції, усі вони єдині в тому, що постулюють післядипломну стадію освіти як “освіту дорослих, навчання та розвиток фахівців з приведення їх професійного рівня кваліфікації у відповідність до світових стандартів, вимог часу, особистісних та виробничих потреб, удосконалення їх наукового та загальнокультурного рівня, стимулювання та розвиток творчого і духовного потенціалу особистості” [6: 8].

Із цим визначенням тісно корелює ще одна формула, яка ретранслює цілком дотичні до щойно відзначених такі особливості післядипломної освіти, що дозволяють кваліфікувати її як цілеспрямовану роботу у сенсі шліфування і самозбагачення учительської особистості, окультурення навколишнього мікросоціуму. За цією формулою, сенс післядипломної освіти полягає в діяльності, яка “підтримує та удосконалює вчителя, зберігає і розвиває його як суб'єкта культури, створює творче середовище самоактуалізації та саморозвитку” [4: 57].

Природа післядипломної освіти характеризується внутрішньою гнучкістю і динамічною зорієнтованістю. Її тяжіння до постійних, часом навіть перманентних трансформацій зумовлено нагальною потребою відгуку, мобільному реагуванні на постійні зміни в запитах учителів і змісту знань, якими має володіти учень XXI століття. Справедливою є думка Н.Клокар про те, що “нові вимоги, що ставить перед освітою суспільство, спонукають до пошуку таких форм роботи з педагогом, які забезпечували б безперервність процесу професійного зростання та освіти вчителя, а саме: розробку й запровадження багатовимірних моделей організації підвищення кваліфікації, що супроводжуються системою семінарів, тренінгів, інструктивно-методичних нарад, які є логічним продовженням змісту навчання педагогів під час курсового підвищення кваліфікації” [3: 202].

Ще однією властивістю системи післядипломної освіти слід уважати підготовку не тільки майстерного і кваліфікованого вчителя-виконавця, а й педагога-творця, який мислить креативно, з урахуванням конкретної навчально-виховної ситуації та вміє знаходити самобутні ефективні рішення під час розв'язання непростих соціопедагогічних колізій. А.Зубко наголошує на творчо-ініціативній спрямованості системи національної післядипломної освіти в контексті того, що “особливої ваги набуває розвиток системи

підвищення кваліфікації дипломованих спеціалістів і вдосконалення процесу навчання фахівців. Очевидно, що в сучасних умовах справжнім професіоналом може бути лише той фахівець, який здатний творчо застосовувати набутий капітал знань; самостійно здобувати й опрацьовувати та використовувати інформацію, змінюватися сам і змінювати свою діяльність, наповнювати її сучасним змістом; набувати необхідних для цього вмінь та особистісних якостей, мислити нелінійно, прагнути постійного самовдосконалення” [2: 112].

Як і будь-яка ланка освіти, післядипломна її стадія характеризується наявністю певних проблем. Як справедливо зазначається у “Білій книзі національної освіти України”, що вийшла друком за загальною редакцією академіка НАПН України В.Кременя і де розглядаються проблемні локуси (ключові, вирішальні аспекти) усіх ланок національної системи освіти, для її післядипломного періоду характерною є низка недоліків, що стосується в тому числі й підвищення кваліфікації вчителів початкових класів. Ці недоліки, на думку авторського колективу “Білої книги національної освіти України”, передусім зумовлено недосконалістю стандартизованих (типових) професійних програм і навчальних планів, за якими працюють заклади післядипломної освіти, у яких недостатньо враховано як сучасні вимоги до навчання дорослих, розроблені у світовій та вітчизняній теорії і практиці, так і завдання з розвитку самоповаги і впевненості у собі, нерідко відсутній теоретичний і практичний матеріал, спрямований на формування навичок спілкування і підтримання стосунків, особистісного самоуправління, розвитку творчого підходу до розв’язання педагогічних проблем, умінь долати конфлікти, освоювати комп’ютерні технології [1].

Система і структура національної післядипломної освіти потребує певної трансформації з урахуванням тих соціокультурних змін, що нині відбуваються в Україні. У цьому контексті цілком слушною є та макротеза, за якою серед концептуальних засад та перспективних способів реформування післядипломної освіти важливу роль відіграють наступні чинники – спрямованість на цілісний підхід до формування особистості педагога, розвиток його творчих здібностей та професіоналізму, неперервність фахового самовдосконалення.

Саме у сенсі неперервної освіти ми пропонуємо широке використання нових інформаційних технологій. На нашу думку, інформаційні технології навчання—це дидактичний комплекс навчальних та навчально-методичних матеріалів, що представлені на різних носіях інформації; технічних та інструментальних засобів обчислювальної техніки навчального призначення, а також система наукових знань про роль і місце комп’ютерної техніки у забезпеченні освітніх потреб особистості.

Усі заклади післядипломної освіти України мають достатню матеріально-технічну базу, зокрема комп’ютерні класи, локальні мережі, Інтернет. Оскільки вчитель підвищує кваліфікацію раз на п’ять років, доцільно надати йому можливість отримання фахової допомоги і у міжкурсовий період. Йдеться про розробку і впровадження дистанційних курсів з актуальних проблем сучасної освіти.

Інтерес до дистанційної освіти в Україні підтримується повідомленнями про динамічне зростання системи дистанційної освіти за кордоном. Саме поняття дистанційної (чи дистантної) освіти позичено з англійської мови і практики освіти Великобританії, де не лише поняття Distance Education, але й аббревіатура DE, що походить від цих слів, стали сталими і не потребують розшифровки. В зарубіжній практиці поняття дистанційної освіти охоплює найрізноманітніші моделі, методи і технології навчання, при яких викладач і студент просторово розділені, знаходяться в різних місцях (класах, школах, районах, містах і навіть країнах). При цьому стає необхідним певне середовище чи засоби, за допомогою яких відбувається спілкування викладача і того, хто навчається. Такими засобами можуть бути:

- друковані та письмові матеріали, що пересилаються звичайною поштою або факсом;
- телефонна мережа;
- аудіо- та відеозаписи, навчальне радіо і телебачення (а також кіно);
- інтерактивні програмовані навчальні засоби, комп’ютерні навчальні програми.

Термін “дистанційна освіта” не означає якоїсь особливої технології, швидше, він описує спосіб навчання, що дозволяє викладачу і тому, хто навчається вийти за вузькі межі навчання в аудиторії. Важливо відмітити, що користь від отримання інформації ззовні перетворює освіту на відстані більш привабливим для працюючих дорослих, тих, хто переконаний, що масовість і розклад навчання для нього непридатний.

Можна визначити дистанційну освіту як освіту, що характеризується п'ятьма основними моментами:

- існування викладача і того, хто навчається і, як мінімум, наявність домовленості між ними;
- просторова роздільність викладача і того, хто навчається;
- просторова роздільність того, хто навчається і навчального закладу;
- двонапрямкова взаємодія викладачів і того, хто навчається;
- підбір матеріалів, що передбачені спеціально для дистанційного вивчення.

Зворотній зв'язок у дистанційному навчанні – узагальнення відповідного кібернетичного поняття – потік інформації від педагога до дистанційного учня на стадії оцінювання педагогом діяльності того, хто навчається, його просування та успіхів і такий, що несе оцінку його діяльності.

Дистанційна післядипломна педагогічна освіта – це галузева освітня система, що входить до складу систем дистанційної освіти України і є її функціональним компонентом. Дистанційне навчання є особливою, досконалою формою, яка поєднує елементи очного, очно-заочного, заочного навчання на основі інформаційних технологій та систем мультимедіа.

У своїй статті ми пропонуємо знайомство з дистанційним курсом “Громадянське виховання молодших школярів”. Для України як поліетнічної держави громадянське виховання покликане сприяти формуванню її соборності. Саме на ґрунті демократичних цінностей, що мають лежати в основі громадянського виховання, можливе об'єднання різних етносів і регіонів України з метою розбудови й удосконалення суверенної, демократичної держави, громадянського суспільства. З огляду на те, що формування громадянських якостей доцільно починати вже з перших днів перебування дитини в школі, а теоретико-методична підготовка вчителів початкових класів у зазначеному річизі є недостатньою, розробка відповідного курсу є актуальною і своєчасною.

Дистанційний курс має інтегрований характер і складається з шести функціонально узгоджених блоків:

- організаційно-методичного,
- навчального,
- комунікативного,
- діагностико-аналітичного,
- інформаційно-довідкового.

Організаційно-методичний блок забезпечує виконання організаційної та навчальної функції дистанційного навчання. В цей блок входять:

- загальна інформація про курс, цілі та задачі курсу, актуальність та практична значущість, зв'язок з іншими предметами,
- навчальна програма курсу,
- рекомендації щодо роботи з інформаційним наповненням курсу, форми та засоби контролю, підготовка до складання тестів,
- навчальний план та графік вивчення дисципліни: теми, послідовність їх вивчення, орієнтовна кількість годин, теми дискусії, тематика проектів і строки їх виконання.

Навчальний блок містить системний курс “Громадянське виховання молодших школярів”: лекції, вправи, практичні роботи, проекти, посилання на джерела інформації та нормативні документи щодо організації громадянського виховання у початковій школі.

Комунікативний блок забезпечує спілкування слухача з викладачем та іншими слухачами, які вивчають цей курс. Комунікативна діяльність слухачів під час дистанційного навчання триває постійно і здійснюється за допомогою електронної пошти, чатів, форумів, телефонного зв'язку.

Діагностично-аналітичний блок містить завдання і контрольні роботи, які мають як проміжний, так і підсумковий характер. Формами контролю є тести, контрольні роботи, проекти, іспити.

Інформаційно-довідковий блок складається з електронної бібліотеки, глосарію та літератури, яка була використана для реалізації навчального курсу. Інформаційно-довідкові навчальні матеріали містять вказівки, коментарії, пояснення та зразки вправ.

Курс передбачає очний та дистанційний компонент. Очний компонент виконується на базі інституту післядипломної освіти і включає в себе:

а) організаційно-настановчу сесію (інструктивно-методичні заняття, вхідний контроль, настановні заняття, конференція з обміну досвідом, інструктивно-методичне заняття з розробки індивідуальних планів, індивідуально-творча робота);

б) залікову сесію (вихідний контроль оглядові заняття, залік з фахової дисципліни, захист атестаційних робіт).

Дистанційний компонент включає в себе:

а) самостійну роботу відповідно до індивідуального плану, керовану тьютором;

б) навчальну практику на базі школи, в якій працює вчитель;

в) написання атестаційної роботи.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, нові інформаційні технології дозволяють створити нове освітнє середовище, яке не тільки сприяє збагаченню теоретичної підготовки вчителя, але й стає засобом спілкування, обміном досвіду, висвітлення цікавих методичних знахідок серед широкого загалу педагогів, зокрема з питань організації громадянського виховання молодших школярів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Біла книга національної освіти України / Нац. акад. пед. наук України; за ред. Василя Григоровича Кременя. – К.: Інформаційні системи, 2010. – 340 с.
2. Зубко А. М. Організація навчального процесу в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів: монографія /Анатолій Миколайович Зубко. – Херсон: Айлант, 2006. – 124 с.
3. Клокар Н. І. Безперервна післядипломна освіта – передумова підготовки вчителя до інноваційної діяльності / Наталя Іванівна Клокар // Післядипломна освіта педагогічних кадрів: проблеми розвитку: матеріали звіт. наук. конф. / Укр. ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти. – К., 1997. – С. 202-204.
4. Набока Л. Я. Культурологічний підхід до розвитку особистості педагога у системі післядипломної освіти / Людмила Яківна Набока // Післядипломна освіта в Україні. – 2001. – № 1. – С. 57-60.
5. Про вищу освіту: Закон України // Законодавство України про освіту: зб. законів за станом на 10 березня 2002 р. / Верховна Рада України. – К., 2002. – С. 112-155.
6. Пуцов В. І. Теоретичні основи розвитку післядипломної освіти як невід'ємної складової неперервної освіти / Володимир Іванович Пуцов // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 2. – С. 7-11.

Саган Е.В.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ (НА ПРИМЕРЕ ДИСТАНЦИОННОГО КУРСА “ГРАЖДАНСКОЕ ВОСПИТАНИЕ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ”)

В статье раскрываются аспекты и конкретные условия повышения профессиональной компетентности учителей начальных классов, направленные на эффективную организацию гражданского воспитания при помощи новых информационных технологий. Рассматриваются принципы построения дистанционного курса в системе последипломного образования педагогических кадров.

Ключевые слова: гражданское воспитание, новые информационные технологии, дистанционный курс.

Sagan O.V.

*USING OF NEW INFORMATIVE TECHNOLOGIES IN THE SYSTEM OF POSTGRADUATE
EDUCATION (ON THE EXAMPLE OF DISTANCE COURSE
“CIVIL EDUCATION OF PRIMARY PUPILS”)*

The aspects and concrete conditions of the fulfillment of professional competence of primary school teachers which are directed into the effective organization of civil upbringing with the help of new informational technologies are: considered in the article. The principles of the organization of distance course in the system post-diploma education of pedagogical specialist are discovered.

Key words: civil upbringing, new information technologies, distance course.